Příčovy | Detail mlýna

Identifikační údaje

Adresa	Příčovy - 264 01
Okres	Příbram
Katalogové číslo	P 90
Katastrální území	Příčovy
GPS	49° 40' 32.0'' 14° 22' 55.9''
Mapová značka	Holandský / Ruiny objektu, zbytky stěn
Poloha vůči obci	600 v SV od obce
Číslo kulturní památky	36122/2-2544 z r.1965 otevřít list NPÚ
Přístupnost	Volně přístupný
Rok stavby	před 1604
Rok zániku	

Stručný popis

První zmínka o mlýnu je z roku 1604 v urbáři panství Vysoký Chlumec, kde je uvedeno, že „má dvě kola, jest najat mlynáři na třetinu“. V knize poddaných panství Vysoký Chlumec z let 1606-1617 je zapsáno, že: “Mlýn Chlumky, všickni poddaní 7“. Stavitelem mlýna tedy mohl být Jakub Krčín nebo Lobkovicové kteří postupně panství vlastnili. Dále je doloženo, že mlýn v druhé polovině 18. století již nepracoval a byl částečně pobořen. Informace o původní podobě, vnitřním vybavení a funkčním uspořádání zařízení mlýna nemáme.
Z větrného mlýna holandského typu zůstala jen mohutná zřícenina na mírné vyvýšenině nad obcí. Vnější průměr stavby je přes 14 m, což je unikát i v evropském měřítku.
Pokorný:
Asi 750m na SZ od Příčov se zachovaly zříceniny někdejšího zděného mlýna na pozemkové parcele 579 (235). Mlýn zanikl asi ke konci 18. století (236). Poloha bývá nazývána U Větrníku (237). Pozemek náleží k JZD Příčovy. Zříceniny chrání Státní památková péče (238). Jsou položeny 380m nad mořem (239).
Okruhové zdivo je dosud zachováno v plné výši, na SV straně s odbouraným průřezem. Je kryto cihlovými prejzy. Hon se dnes nazývá U větráku (240).
(235) GÚ – ČSAV, VM – Č, sdělení rady MNV z 15.2. 1956.
(236) Na katastrální mapě Příčov z roku 1840 jsou tu znázorněny (na pozemkové parcele č. 579) již jen trosky, GÚ – ÚAGK, SK, katastrální mapa i.č. 6235, 1843 stav roku 1840 (Příčovy).
(237) Speciální mapa 1:75 000 z roku 1882, list 4153, i mapa z roku 1953. Rukopisný elaborát Názvoslovné komise kartografické „Hlavní po místné názvy v zemích českých“ stanoví pozemkovou trať U větrníku 0,5 km severně od obce 72, 35, (Větrník) U větrníka.
(238) Č. Habart, Sedlčansko, Sedlecko a Voticko, I, Praha 1925, 197; tamtéž mapka a fotografie (184, 122). Na lokalitu upozornil ZLA Konopiště (GÚ – ČSAV, VM – Č, sdělení z 29.1. 1954.
(239) Státní mapa 1:5000 – odvozená, list Krásná Hora 0-4, 1952.
(240) Sdělení rady MNV Příčovy ze 7.9. 1970 (Pátek). GÚ – ČSAV, VM – Č.
Na prvním vojenském mapování (Josefském), z roku 1764-1767, na mapě Čechy, list číslo 177, je na západ od obce nakreslena značka větrného mlýna

Historie

Historie obecně

Z větrného mlýna holandského typu zůstala jen mohutná zřícenina na mírné vyvýšenině nad obcí. Vnější průměr stavby je přes 14 m, což je unikát i v evropském měřítku. Je postaven z lomové žuly a k vyzdívkám okolo dveří a oken jsou použity pálené cihly. Výška dochovaných zdí je 10 m a tloušťka u země 1,2 m. Datum vzniku není přesně znám. První zmínka o mlýnu je z roku 1604 v urbáři panství Vysoký Chlumec, kde je uvedeno, že „má dvě kola, jest najat mlynáři na třetinu“. V knize poddaných panství Vysoký Chlumec z let 1606-1617 je zapsáno, že: “Mlýn Chlumky, všickni poddaní 7“. Stavitelem mlýna tedy mohl být Jakub Krčín nebo Lobkovicové kteří postupně panství vlastnili. Dále je doloženo, že mlýn v druhé polovině 18. století již nepracoval a byl částečně pobořen. Informace o původní podobě, vnitřním vybavení a funkčním uspořádání zařízení mlýna nemáme.
Obecní úřad v roce 1997 nechal udělat archeologický a geofyzikální průzkum jehož závěrem bylo, že mlýn mohl být postaven začátkem 18. století a patřil panskému velkostatku v Příčovech. Tato verze je však vzhledem k novým výzkumům archivních dokumentů nepravděpodobná.
V roce 1995 provedl obecní úřad na vlastní náklady fixaci horní a dolní římsy. Na římsy byly osázeny prejzy, aby voda nezatékala do zdiva. Stavba je krásnou krajinnou dominantou, u mlýna jsou informační tabule pro turisty. Jedná se o nejmohutnější a pravděpodobně i nejstarší pozůstatek větrného mlýna u nás dosud nevyjasněné konstrukce. Svými rozměry představuje nejen český, ale i evropský unikát.

Architektura

Stav nemovitosti	Zřícenina
Typ	Holandský
Dominantní stavební konstrukce	Zděná - kamenná
Historické prvky	**Exteriér**
	• Kamenické prvky • Okna

Parametry

Informace zpracované a platné k 12pm30Europe/Prague.f2017Wed, 12 Apr 2017 19:19:41 +020004pm30. Technologie

Technologické vybavení	• Zcela bez technologie aj.
Popis technologického vybavení	
Technologické vybavení	
Stopy po neexistující mlýnské technologii	
Doplňkový provoz	
Doplňkový provoz - popis	
Historické prvky	
Parametry	

Literatura a pramenyZajímavostiOstatníFotogalerieZákladní obrázky

Současné fotografie - exteriér - detaily stavebních prvků

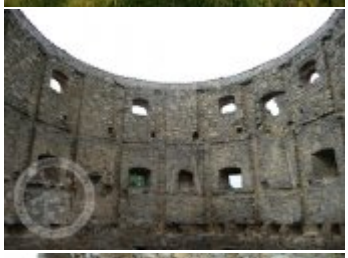

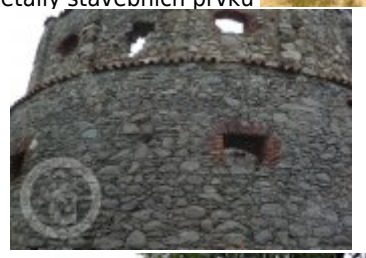

Současné fotografie - objekt v krajině

Historické fotografie a pohlednice

Současné fotografie - interiér - detaily stavebních prvků

Historické mapy

Současné fotografie - exteriér

